Incipit plogus in euangelium ſm marcum.

[a] Marcus euãgeliſta dei electus[b] ꝛ petri in baptiſmate filius atq; in diuino ſermone diſcipulus[c] ſacerdotiũ in iſrael agens ſm carnẽ leuita ad fidẽ xpi ↄuerſus euangeliũ[d] in ytalia ſcripſit[e] oñdẽs in eo qd ꝛ generi ſuo deberz[e] ꝛ xp̃o.[f] Nam initiũ principij[g] in voce ꝓphetice exclamatõis inſtituens[h] ordinẽ leuitice electõnis oñdit[i] vt pdicans pdeſtinatum Johannem filium zacharie in voce angeli[k] annunciantis[l] emiſſuz[m] nõ ſolũ verbũ carnem factũ:[n] ſed ꝛ corpus domini[o] in omnia per verbum diuine vocis animatum in initio euangelice predicationis oſtẽderet:[p] vt qui hec legens ſciret[q] cui initiũ carnis in domino[r] ꝛ ieſu aduenientis habitaculum[s] caro deberet agnoſcere:[t] atq; in ſe verbũ vocↄ[v] qd in ↄſonãtibus pdiderat[x] inueniret.[y] Deniq; cum pfecti euãge-

Marcus euãgeliſta. euãgelio marci. b. hiero. pmittit plogũ iſtũ qui diuidit in tres ptes qꝛ primo hiero. oñdit ſcriptoris auctoritatem: ſcdo ſcribẽdi modũ ꝛ ordinẽ: ibi. Nam initiũ pncipij. tercio ordinis rõnez: ibi. Deniq;

Circa primũ oſtenditur auctoritas beati marci ſcriptoris huiꝰ euangelij. primo qñtum ad officium poſt eiꝰ ↄuerſionẽm ad fidẽ catholicam cuz dr.

a Marcus euãgeliſta dei electꝰ ad officium eñ ſcribẽdi euangeliũ fuit a deo electus ꝛ aſſũptus: ſcdo qñtũ ad eruditionez in fide catholica pleniorẽ cum dicitur.

b Et petri in baptiſmate filius. atq; in diuino ſermone diſcipulus. ex hoc eñ q fuit filius ſpiritualis beati petri fuit ei magis familiaris ꝛ p ↄñs ſpecialius ab eo eruditus de factↄ et doctrina xpi: ſm q petrꝰ viderat in xp̃o et audierat ab ipſo ꝓpter qd certiꝰ poterat ſcribere euangeliũ a petro auditũ q; ceteri diſcipuli eius. tercio oſtendit auctoritas eiꝰ ex ſtatu quem hũit ante conuerſionem: cum ſubditur.

c Sacerdotiũ in iſrl agens ſm carnẽ leuita. qꝛ ad ſacerdotes ꝛ leuitas ptinebat ſcire ꝑ ceterↄ ſcripturas ve. teſta. que de xp̃o teſtimoniũ phibent: d In ytalia ſcripſit. vbi tũc vigebat ſtudiũ qd a grecia fuerat romã tranſlatũ ꝛ in eadem ciuitate marcus rogatꝰ a fratribꝰ ſcripſit iſtud euangeliũ: vt dicit hiero. in li. illuſtriũ viroꝝ. ꝛ ex ſolennitate loci ſcriptoris oñditur auctoritas: qꝛ in talibus locis nõ ſolent ſcribere niſi hoĩes autentici. e Oſtendens in eo quid ꝛ generi ſuo deberet: ſacerdotes eñ leuitici generis qui debent intelligere ſcripturas ꝓphetaꝝ teſtimonium de xp̃o phibentiũ: ex hoc reddunt magis idonei ad ſcribendũ euangeliũ. e Et xp̃o. qꝛ licet breuiter ſcpſerit euangeliũ: tñ ſufficiẽter xp̃o reddidit debitũ: eius euãgelium ↄplete ſcribendo. f Nam initiũ. Hic ↄſequẽter oñdit hiero. ſcripture ipſius marci ordinem. Circa qd ſciendũ q marcus in pncipio ſui euangelij ponit quandã pfationem vſq; ad illum locum: fuit iohannes in deſerto. vbi pmiſſa pfatione incipit narratõnem. primo ergo oſtẽdit hiero. ordinẽ ſcripture marci qñtum ad pfationez ſeu plogũ: ſcdo qñtum ad narratõnem ſeu tractatũ: ibi. Deniq; cum pfecti. Circa primũ ſciendũ q marcus in pfatõne ſui euangelij ponit duas ꝓphetias. prima hr Malach. iij. Ecce ego mitto angelũ meuz. et loquit de aduentu chriſti in mundo ad quẽ denunciandũ pmiſſus eſt iohes baptiſta in hac ꝓphetia deſignatus p angelũ: angelus eñ interpretat nunciꝰ: ſcda hr Eſa. xl. Vox clamantis in deſerto: parate viam dñi. ꝛ loquit de aduentu xpi in corde humano p fidem ꝛ deuotionẽ: ꝛ de iſtis duobus oſtendit hic hierony. licet obſcure q ↄtineant in pfatione ipſius Marci euangeliſte cum dicit. f Nam initiũ principij. i. initiale principiũ ſeu plogum a quo incipit ſuũ euangelium. g In voce ꝓphetice exclamatõnis inſtituens. qꝛ plogũ ſuum inchoat a ꝓphetijs vt dictũ eſt. h Ordinem leuitice electõnis oñdit. i. ſue electionis ad ſcribendũ euangelium oſtendit ordinẽ p hoc q a principio ſui operis allegat ꝓphetias quaꝝ intellectũ ſacerdotes leuitici generↄ debebant habere. i Vt pdicans iohannẽ pdeſtinatũ. i. a deo pordinatũ. k Emiſſũ in voce angeli. i. ſignificatũ nõie angeli vt dictũ eſt: l Annũciantↄ. ſ. iohis. m Nõ ſolũ verbũ carnez factũ. i. aduentũ xpi in carnẽ: p quam in mũdo viſibilis apparuit. n Sȝ ꝛ corpꝰ dñi. i. eccliaz ſeu congregationẽ fidelium: q eſt corpus xpi myſticum.

o In omnia p ver. di. vo. aiatũ idest viuificatũ qꝛ ſicut aia viuificat corpus vita nature: ita v̓bum diuinũ qd eſt dei filiꝰ veniens in mentibꝰ hoim viuificat eos vita gratie. ꝛ vtrunq; aduẽtum xpi. ſ. in carnem ꝛ in mentẽ denũciauit Johãnes baptiſta p ſuã pdicatõez ꝛ qꝛ iſta pdicatõ iohãnis fuit ordinata ad eruditionẽ fideliũ: ideo ſubdit. p Vt q hec legens ſcirz. idest aiaduerteret. q Cui initiũ carnis in deo. i. in xp̃m: cuiꝰ caro ñ habuit principiũ ex viro: qꝛ ñ de ſemine virili natus eſt ſ; virtute ſpũſſancti illa caro ſanctiſſima fuit formata. r Et ieſu adue. habi. i. mentẽ hũanam q eſt habitaculũ ipſiꝰ ieſu venientↄ in mentẽ vt dictum eſt. s Caro deberet agnoſcere. i. hõ qui in ſacra ſcriptura vocat caro Eſa. xl. Ois caro fenuz ꝛ ois glia eiꝰ qſi flos agri: qꝛ p prologũ marci euãgeliſte homo legens debet cognoſcere vtrũq; aduentuz xpi. ſ. in carnẽ ꝛ in mentẽ. t Atq; in ſe verbũ vocis. i. dei filium p iohannẽ q vocat vox verbi: ſm q hr iohannis. j. Ego vox clamantↄ in deſerto. annunciatũ. v Qd in ↄſonantibꝰ pdiderat. i. in primis pentibꝰ ſuaſioni ſerpentis ↄſentientibꝰ in qbus genꝰ humanũ perdidit verbũ dei mentes viuificans vita gratie. x Inueniret. p fidẽ verbi incarnati quã pdicauit iohes: put tradit in euãgelio marci. Aliter exponit ab aliquibus ab illo loco. s Caro deberet agnoſcere. i. pater carnalis iohis baptiſte. ſ. zacharias deberet agnoſcere q angelus ei apparens verũ ſibi annunciauerat: qꝛ ppter dubiũ verbi eiꝰ factꝰ eſt mutꝰ. t Atq; in ſe verbum vocis. i. loquelã articulatã. v Qd in ↄſonantibus perdiderat. qꝛ licet muti poſſint ſonare vocales ſaltem aliqs nõ tñ cum eis poſſunt ſonare ↄſonantes x Inueniret. qꝛ zacharias in natiuitate filij firmiter credendo recupauit loquelã quã pdiderat verbis angeli diſcredendo. y Deniq; cũ pfecti euangelij ꝛc. Hic ↄñter oñdit ordinẽ ſcripture marci qñtuz ad narratõez ſeu tractatũ ſui euangelij: oñdens eum ordinate ſcripſiſſe p hoc q aliqua omiſit: eo q ſufficiẽter erãt a matheo expſſa: aliqua etiã ab eodẽ matheo dicta breuiter tetigit: vt vitaret plixitatẽ ꝛ verboꝝ mathei oñderet firmitatẽ: quia in ore duoꝝ vel trium teſtiũ ſtat oẽ verbũ: ꝛ in hoc etiaz q aliq addidit mathei dicta ad pfectam euangelij deſcriptõez: ꝛ hoc eſt quod dr.
y Deniq; cũ pfecti euãgelij opus intraſſet. i. narrationẽ euangelij incipiens. ꝛ dicit pfecti euangelij: qꝛ lex moſaica licet eſſet bona: tñ fuit impfecta: qꝛ ꝑlo rudi ꝛ impfecto fuit data. io dr Hebr. vij. Nihil ad pfectum adduxit lex: ſ; euangeliũ impfectionez legis ſuppleuit.

vel alr̃ dicit. a Perfecti euangelij. vt ꝯtinuet lr̃a cum h̃ qd̾ ſequit. b Et a bap. do. p̃di. ꝛc. inchoans q2 xp̃c tp̃e p̃dicatõis ſue incepat .xxx. ſue etat annum: vt h̃r Lu. iij. qd̾ eſt tp̃s etat pfecte ꝛ ſm h̃ põt dici.

a Perfecti euãgelij op⁹ intrans ꝛc. eo qd̾ incipit narrationẽ euangelij ſui a baptiſmo xp̃i: q̃ tp̃e in etate fuit pfecta c Non labo. nati. carnis. ſcilicet chriſti.

lij op⁹ intraſſet: [b] ꝛ a baptiſmo dñi p̃dicare deũ inchoans: [c] nõ laborauit natiuitatẽ carnis [d] quã in priorib⁹ viderat dicẽ: [e] ſ; totius exprimẽs expoſitõez deſerti: [f] numerꝝ ieiunij: [g] tentatõez dyaboli: [h] ꝯgregatõez beſtiaꝝ ꝛ miſteriũ ꝓtulit angeloꝝ [i] vt iſtituẽs nos [k] ad itelligẽdũ ſingula in breui cõpingens: [l] nec auctoritatẽ facte rei [m] demerꝫ: [n] ꝛ pficiẽdi operis plenitudinem nõ negaret: [o] Deniq; amputaſſe ſibi poſt fidem pollicẽ dicitur vt ſacerdotio reprob⁹ haberet: [p] ſ; tñ [q] ꝯſentiens fidei p̃deſtinata potuit electõ [r] vt nec ſic in ope verbi pderet [s] qd̾ prius meruerat i genere. [t] Nã alexandrie ep̃s fuit [v] cui⁹ p ſingula op⁹ fuit ſcire [x] ꝛ euãgelij in ſe dicta diſponẽ [y] ꝛ diſciplinã legis in ſe agſcere: [z] ꝛ diuinã in carne dñi intelligere naturã. [a] Que i nos primũ reqri optꝫ: [b] dehinc inqſita volum⁹ agnoſci [c] hñtes mercedẽ exhortatõis: [d] qm̃ q̃ plantat [e] ꝛ q̃ rigat vnũ ſunt: qui aũt incrementũ pſtat: deus eſt.

Explicit prologus.

d Quã in prioribus viderat. ſcꝫ dictis math. ad vitandũ ſupfluitatẽ. e Sed toti⁹ expri. expoſ. deſerti. id eſt quõ poſt baptiſmũ immediate intrauit deſertum ibi habitãdo. f Numeꝝ ieiunij. ſ. xl. dieꝝ q̃ numer⁹ eſt myſticus eo q2 conſurgit ex denario p quaternarium ducto: in q̃ ſignificat q2 impletio decalogi in fide verbi incarnati i quaternario euangelioꝝ deſcripti: ducit ad vitã btãm ſm q2 dicit ſaluatoꝛ math. xix. Si vis ad vitaꝫ ingredi ſerua mãdata. g Tentatõez dyaboli. q̃ plenius deſcribit math. iiij. h Congrega. beſti. ꝛ miſte. p. angeloꝝ. vt oñderet q2 aialia irrõnabilia ꝛ creature intellectuales celeſtes obediãt ei. i Ut inſtituẽs nos ꝛc. ad h̃ p̃dicta breuiter tetigit: vt inſtrueret nos. k Ad intelligendũ. q2 eadem lati⁹ dicta a matheo vera eẽ ſentiõ ſubdit. l Nec auctꝫ facte rei. i. euãgelij deſcripti a matheo. m Demeret. ſ; magis adderet et ꝯfirmaret. n Et pficiendi opis ꝛc. addendo aliq̃bis q̃ a matheo fuerãt p̃dicta. o Deniq; amputaſſe. Hic ꝯñter oñdit p̃dicti ordinis rõnez: licet eñ ſpũs ſanct⁹ principalr̃ cã fuerit hui⁹ ordinate deſcriptionis: Marcus tñ fuit cã inſtrũtalis ꝛ ex pte ei⁹ hic aſſignatur dicti ordinis cã: ꝛ primo ex ei⁹ humilitate: ſcdo ex ſtudioſitate: ibi. Cui⁹ p ſingula. Circa primũ ſciendũ q2 ſapientis eſt ordinare ſeu ordinate ſcribere. Humilitas aũt maxime diſponit ad ſapiam diuinã: ſm q2 dr̃ puerbioꝝ. xj. Ubi humilitas: ibi ꝛ ſapia. ꝛ iõ oñdit Marci humilitas cũ dicit. o Deniq; ampu. pol. ſi. di. vt ſacer. repro. haberet. ex humilitate eñ reputabat ſeſe indignũ: ꝛ iõ reformidabat aſcendere tm̃ gradũ. p Sꝫ tñ ꝯſen. fi. predeſti. po. electio. i. diuina ordinatio q̃ ita potens ẽ: q2 ei nullus põt reſiſtere. q Conſentiens fidei. i. ꝯdeſcendẽs deuotõni fideliũ: q̃ deſiderabant eũ h̃re ep̃m: fecit alr̃ ipſum ꝓmouendo: lꝫ ex hũilitate refugeret: iõ ſubdit. r Ut nec ſic in ope verbi pderet. i. in p̃dicatõne qd̾ eſt op⁹ ep̃i. vñ de Actu. vij. Apl̃i quoꝝ ſucceſſores ſunt ep̃i: vt h̃r in decret. di. xxj. ca. in nouo teſtamẽto adminiſtratiõez tpalium ſeptẽ dyaconibus ꝯmiſerũt: vt operi p̃dicatõnis liberi⁹ vacarent. s Qd̾ prius meruerat in genere. fuit eñ de tribu leui ad quã ſpectabat ſacerdotiũ. t Nã alexandrie ep̃s fuit. nõ obſtante q2 amputaſſet ſibi pollicẽ. nõ eñ dr̃ q2 amputauerit ſibi totũ pollicem: ſ; forte aliquã ptem p quã nõ impediebat a ꝯſecrando. et ſimile legit factũ in li. q̃ dicit paradiſus de ãthonio anachorita: quẽ cum quidã ciues vellent rapere ꝛ ꝯſtituere ſibi epiſcopũ ferro ſecuit ſibi aurem ſiniſtrã di. Lex diuina iubet nullum aure pciſa optari in ep̃m: qd̾ cũ theophilo ep̃m hoc dictuꝫ fuiſſet: rñdit a iudeis lex iſta ſeruatur. Ego aũt ſi dederitis mihi aliquẽ auribus truncatũ: ſ; moribus pbum. nõ dubito eũ ep̃m facere: hoc tñ mõ. nõ obſeruat. v Cui⁹ p ſingula op⁹. Hic ꝯñter reddit ratio ex ſtudioſitate. homines eñ ſtudioſi magis pñt cogitata ordinare ꝛ ordinat⁹ ſcribẽ. Marcus aũt fuit valde ſtudioſus ſm q2 dr̃ hic. v Cui⁹ per ſingula opus ſcire ſcꝫ ꝓphetias d̾ xp̃o prenunciatas. x Et euangelij in ſe dicta diſponẽ. non ſolum intelligẽdo: ſ; etiã operando. y Et diſciplinam in ſe legis agnoſcere. nõ ſolũ lr̃aliter intelligendo: ſ; etiã ſpũaliter. z Et diuinam in car. do. na. intelligere. q̃tũ ad diſtinctõnez naturaꝝ: vt ſuppoſiti vnitate: ꝛ qm̃ vitã ꝛ doctrinã. b. marci debem⁹ imitari: iõ ꝯcludit hiero.

a Que in nos p̃. re. opoꝛ. doctrinã. b. marci imitando. b Dehinc inquiſita volum⁹ agſci. ſup. ab alijs q2 pfectionem quã aliquis hꝫ dꝫ alijs tradere ſm illud. j. petri. iiij. Unuſquiſq; ꝓut accepit grãm in alterutrũ illã adminiſtrãtes ſicut boni diſpenſatores multiformis grẽ dei: q2 hoc cedit ad magnũ meritum: vnde ſubdit. c Habentes mercedẽ ꝛc. ſ; q2 iſte laboꝛ ſine dei adiutorio non ꝑficit: iõ ſubdit. d Qui plantat. primo erudiendo. e Et q̃ rigat ꝛc. illam eruditõez fouẽdo ꝛ nutriendo: vñ de dicit apl̃s prima Coꝛ. iij. Ego plantaui: apollo rigauit: de⁹ aũt incrementũ dedit q̃ eſt benedict⁹ in ſecula ſeculoꝝ Amen.

Occaſione cuiuſdã dicti in hoc ꝓlogo põt queri: vtrũ licitum ſit alicui ſeipſum mutilare: ꝛ arguit q2 ſic: q2 b. marcus amputauit ſibi pollicem vt dictum eſt: nec tñ ex h̃ reprobatur. Item occidere ſeipſum peius eſt q̃ mutilare: Samſon aũt ſeipſum interfecit: vt h̃r Iudi. xvj. et tñ numerat inter ſanctos: vt h̃r Hebr̃. xj. Item raſias ſeipſũ interfecit: vt h̃r. ij. mach. xiiij. ꝛ tñ ſcriptura videt ex hoc ipſum ꝯmendare: q2 ibidem dicit eligens nobiliter potius mori q̃ ſubdit⁹ fieri peccatorib⁹. Item min⁹ bonũ eſt contẽnendũ ꝓpter ꝯſeruatõez maioris boni: ſicut ad ꝯſeruationẽ vite aliq̃s ꝓicit merces in mari: ſed virtus caſtitatis eſt mai⁹ bonũ q̃ membꝝ corpale: ḡ licite põt ſibi aliquis abſcindere virilia ꝓpter ꝯſeruatõez caſtitatis. Contrariũ arguit p illud qd̾ h̃r in decret. diſ. lv. ca. Si quis amputauerit ſibi virilia clericus nõ fiat: quia homicida ſui ẽ. Reſponſio quelibet pars corporis ordinat ad totũ: ꝛ ideo de ipſo ordinandũ eſt: ꝓut reſpicit bonũ totius corporis: et vlterius ꝓut reſpicit bonum hominis ꝛ cõitatis: q2 ſicut pars corpis ordinat ad totum corpus ſic corpus ad hominẽ cui⁹ eſt pars: ꝛ vnus hõ ad totam cõitatem. Ergo ſi membꝝ aliquod ſit nociũ corpori: vtpote quia ꝓpter aliquam ẽgritudinẽ eſt alioꝝ membroꝝ corruptiuum. licite põt abſcindi ne inficiat alia membra: et hoc ab eo cui⁹ eſt ſi habeat artem medicandi vel ab alio de volũtate ei⁹: q̃a cuilibet ꝯmiſſa ẽ cura ſalutis ſui corporis: ſicut etiã homicida vel raptoꝛ p iudicẽ licite occidit ꝛ a ꝯmunitate hominum abſcindit inq̃ntum eius vita eſſet in nocumentũ cõmunitatis: quia iudicibus ꝯmittit cura ſalutis cõitatis: ſi aũt membꝝ ſit ſanũ tũc regulariter non eſt licitũ alicui

ſeipſum mutilare: primo q: hō naturaliter amat ſeipſum
⁊ ꝑ ꝯñs oīa q̄ ſunt de integritate ipſi⁹: ⁊ iō mutilare ſeipꝫ
eſt agere ꝯtra caritatē: quā quilibet tenet̄ hr̄e ad ſeipſum
Item hō ſinglaris eſt ps cōitatis: ⁊ iō inferꝛe ſibi nocumē
tum ꝑ mutilatōeꝫ eſt agere ꝯ̄ cōe bonū. Iteꝫ de⁹ eſt inſti-
tutoꝛ nature inſti-
tuendo membꝛa i
coꝛpe: ⁊ iō mutilās
ſeipꝫ agit ꝯtra deū
in caſu tñ licitū eſt:
vieꝫ ex p̄cepto dei
occlto: qḋ alio mo-
do vocat̄ inſtinct⁹
ſpūſſancti: q: deus
ē auctoꝛ nature et
dñs vite ⁊ moꝛt̄ hu
mane ⁊ ꝑ ꝯñs oim
membꝛoꝝ: ⁊ iō ſi p̄
cipiat hoi auferꝛi ſi
bi vitā vel mēbꝛo-
rum aliqḋ: nō ſolū

Incipit euangelium ſcḋm Marcum.

ᵃInitiū euā
gelij ᵇhieſu
ᵇchꝛiſti ᶜfilij
dei ᵈſic ſcri-
ptum eſt in
eſaia ꝓphe-
ta: Ecce mitto angelū me-
um ante faciē tuam: qui p̄-
parabit viam tuaꝫ ante te.
Vox clamantis in deſerto.
Parate viā domini: rectas
facite ſemitas eius. ᵉFuit i
deſerto iohannes baptizās
ᶠet predicans baptiſmum

licitū: ſed etiā debitū eſt hoc fieri: ⁊ hoc mō dicit aug. p̄io
de ciuitate dei q̄ ſamſon interfecit ſeipm̄ cū philiſteis: qḋ
ꝓbat ex hoc q̄ dñs ad hoc agendū reſtituit ſibi miraculo
ſe p̄riſtinā foꝛtitudinē: vñ dicit ibidē aug. q̄ ille hoc latent̄
iuſſerat fieri: q̄ ꝑ ipſum miracula faciebat. ⁊ hoc etiaꝫ mō
dicit aug. de quibuſdā ſanct̄ mulierib⁹: q̄ tpe ꝑſecutionis
ſeipſas occiderūt: de q̄bus eccl̄ia memoꝛiam facit. Iudei
vō ⁊ aliq̄ xp̄iani in h̄ ipſos ſequētes dicūt q̄ etiaꝫ ſine tali
p̄cepto diuino vel inſtinctu licitū eſt alicui ſe occidē ſeu
mutilare in caſu. ſ. qñ videt rōne ſue vite: vel alicui⁹ mem-
bri imminere ſibi ludibriū in ꝯtemptū dei: q: dꝫ neglige-
re vitā ꝓpꝛiam: multo foꝛti⁹ aliquam ꝑtem ſui coꝛpis: ſed
ad p̄cauendū ꝯtemptū honoꝛis diuini: ⁊ hoc mō dicūt q̄
ſamſon interfecit ſeipſuꝫ ꝯſiderās q̄ philiſtei exercebant
in eo ludibriū ad laudē idoloꝝ ſuoꝝ ⁊ in diuinū ꝯtemptū
⁊ raſias vt h̄r. ij. Mach. xiiij. ⁊ eodē mō quedaꝫ mulieres
ſancte legunt̄ ſibi nares amputaſſe: ne ab infidelib⁹ exer-
ceret̄ luxuria in coꝛpib⁹ eaꝝ in ꝯtemptū diuinū. Sꝫ iſtud
dictū videt̄ eſſe expꝛeſſe ꝯ̄ dictū ſaluatoꝛ̄ Ioh. vlti. dicen-
tis petro: Cum eſſes iunioꝛ cingebas te ⁊ ambulabas vbi
volebas: cū aūt ſenueris extendes man⁹ tuas ⁊ ali⁹ te cin-
get ⁊ ducet q̄ tu nō vis. ⁊ ſubdit̄. Hoc aūt dixit ſignificās
qua moꝛte clarificaturus eſſet deū. ſup quē locū dicit aug.
q̄ hic ſatis expꝛeſſit nō a ſeipſo: ſꝫ ab alio debere occidi q̄
veſtigia ſequit̄ xp̄i. ⁊ eodem mō dicendū de mutilatione.
rō etiā que inducit̄ ꝓ oppoſito: nō valet: q: licet intentio
infideliū ſit exercere ludibriū in ſanctis ad dei ꝯtemptuꝫ
tñ ex diuina oꝛdinatiōe q̄ ex malis elicit bona: oꝛdinatur
ad dei gloꝛiā ⁊ meritū electoꝝ: qḋ patet in martyrib⁹: qui
quāto maioꝛa ludibꝛia ⁊ magis exquiſita toꝛmenta ſuſti-
nuerūt tanto glo̾ſius de tyrannis triumphauerūt ad tyrā
noꝝ ꝯfuſionem ⁊ ꝓpꝛium meritū: ⁊ dei gl̄iam q̄ in marty-
ribus triūphabat. Ex dict̄ pꝫ ad primū argumentum: q̄
marcus amputaſſe credit̄ ſibi pollicē inſtinctu ſpūſſācti.
Et eodem mō dicendū ad ſcḋm ⁊ terciū. Ad quartū dicē-
dū q̄ nō eſt licitū ſibi amputare virilia ꝓpter obſeruantiā
caſtitatis: tum q: hoc nō eſt efficax remediū: tum q: ꝑ hoc
nō abſcindunt̄ ꝯcupiſcentie interioꝛes: tum q: ꝑ aliā viā
habet̄ melius remediū: videlicet ꝑ conatum liberi arbi-
trij reſiſtendo tētationib⁹ cū adiutoꝛio dei ſcḋm illḋ. j. Co-
rin. x. Fidelis deus eſt q̄ nō patiet̄ vos tētari ſuper illud
qḋ poteſtis: ſꝫ faciet cum tētatione ꝓuentum vt poſſitis
ſuſtinere.
Marci in ꝓlogo ſcḋo vbi dr̄ in poſtilla. Ratio etiam
que inducat̄ pꝛo oppoſito. Additio.
Hec ratio eſt valida ⁊ ꝯſona auctoꝛitatib⁹ ſanctoꝝ
in poſtilla allegatis: licet poſtillatoꝛ eam reijcere
videat̄. j. Regū. xxxj. vbi videt̄ tenere cum hebre
is ⁊ alijs minus bñ ſentiētib⁹: qui aſſerunt q̄ ſaul poſſet
excuſari ab occiſione ſui: eo q̄ timebat ne in ipſum q̄ erat
pꝛincipalis in ꝑplo fierent ludibꝛia in ꝯtemptuꝫ dei: quaꝫ
aſſertionem ſeu opinionē ibidem recitat tanq̄ veraꝫ vel
ſaltem tolerabilem: qḋ manifeſte ꝯtrariat̄ his q̄ in h̄
loco tenet que manifeſte ſunt vera ꝑut pꝫ legenti ea q̄
hic ⁊ alibi a poſtil. ponunt̄ ⁊c. Replica.
In ꝓlogo circa euangeliū ſancti marci poſtilla-
toꝛ mouet queſtionē an ſit licitū quenquaꝫ ſe-
ipſum mutilare
Et rñdet q̄ non
niſi interueniat
inſtinct⁹ diuin⁹:
et addit q̄ iudei
⁊ quidaꝫ xp̄iani
in hoc eos ſeq̄n-
tes dicūt q̄ lici-
tum ſit nō ſoluꝫ
ſe mutilare ve⁊ū
etiam occidē ſi-
ne tali inſtinctu
ad p̄cauendum
ludibꝛiū ⁊ ꝯtem-
ptum honoꝛis
diuini: ſed illuꝫ
modum dicendi repꝛobat poſtillatoꝛ ⁊ excludit ratio-
nem eius: q: ludibꝛia ⁊ tales ꝯtemptus de⁹ ſit ꝯuerte-
re in bonū patientis ⁊c. Hic putat burgen. poſtil. vel-
le inuoluere in ꝯtradictoꝛijs ꝯmendans illum modū
dicendi hic. Sꝫ dicē eū ſentire oppoſitū illius primi Re-
gum vlti. ſꝫ diligēter p̄legenti q̄ poſtilla. ſentit de ſaul
⁊ alijs ſe interficientib⁹: pꝫ q̄ burg. ei falſum imponit.
poſtil. eīn opinionē hebꝛeoꝝ ⁊ aliquoꝝ latinoꝝ ibi re-
citat: ſed finalr̄ in hoc reſidet q̄ beatus aug. j. de ciuita-
te nullam pſonam excuſat ſeſe occidenteꝫ: niſi interue-
nerit diuinus inſtinct⁹: ita de ſaul dici pōt ſi vie alie nō
ſufficiūt: vnde patet burg. fruſtra poſtil. notaſſe.
Incipit poſtilla euangelij ſcḋm Marcum.
Capitulum primum.
Initium euangelij ⁊c. Euangelium ſcḋm
Marcū in duas ꝑtes diuiditur. ſ. in ꝓ-
logum et tractatum: ſcḋa ibi: Fuit Io-
hannes. ſicut patet ex p̄dictis Marcus
bꝛeuitati ſtuduit in ſcribendo: et ego ſi-
militer intendo bꝛeuitati ſtudere ipſuꝫ
exponendo: ea que repetit dicta in matheo omittēdo:
⁊ ad expoſitionē ibi poſitam remittendo: maxime vbi
eſſet immoꝛandū: dicit ḡ. a Initium euangelij.
Euangeliū idem eſt q̄ bona annūciatio: q: ibi annūci-
atur inenarꝛabile bonū: qḋ ab antiq̄s patrib⁹ fuit ſum-
me deſideratū: ſcḋm q̄ dicit ſaluatoꝛ Lu. x. Multi pꝛo-
phete ⁊ reges voluerūt videre que vos videtis et non
viderunt: ⁊ audire q̄ vos auditis ⁊ nō audierūt.
b Ieſu. i. ſaluatoꝛ̄. b Xp̄i. i. vncti. q: eſt rex et ſa-
cerdos quibus in lege debebat̄ vnctio. c Filij dei.
Math. autem in p̄ncipio ſui euāgelij dicit filij dd: filij
abꝛaā q̄ ei⁹ genealogiā ſcḋm humanā naturaꝫ enarꝛare
volebat: veꝫ in pꝛincipio euāgelij ſui. Marcus vō illā
tanq̄ ſufficiēter enarꝛatā dimittens: vocat eū filiū dei.
ſcꝫ naturalē: nō adoptiuū. diuinaꝫ naturam in qua eſt
idem patri oſtendens. Sciendū etiā q̄ Marcus ante
ꝯuerſionem ad fidem erat inſtructus in lege ⁊ pꝛophe-
tis de xp̄o teſtimoniū ꝑhibentib⁹: et ideo a ꝓphetijs de
xp̄o incipit ſuū euangeliū: ſub vno ꝯtextu duas ꝓphe-
tias ꝯiungens: quaꝝ prima ſcribit̄ Malach. iij. ſecun-
da Eſa. xl. quaꝝ intellectus pꝫ ex p̄dictis in ꝓlogo: ve-
runtñ marcus hic ſolum exprimit Eſa. ꝓphetaꝫ dicēs
d Sicut ſcriptū eſt in eſa. ꝓpheta. q: licet ambo ꝓphe-
te vno ſpiritu ꝓphetauerint. Eſa. tamen pꝛincipalioꝛ
eſt altero: ideo ſolus nominat̄. ⁊ q: auctoꝛitas vltima
eſt ipſius Eſa. res aūt denominat̄ a fine. Item q: mar-
cus bꝛeuitati ſtudebat vt dictū eſt in pꝛologo.
e Fuit in deſerto iohānes. Hic ponit̄ tractatus ſiue
narꝛatio. Circa qḋ ꝯſiderandū q̄ intentio euāgeliſte ē
oſtendere reductōneꝫ peccatoꝛis in deū per opus me-
diatoꝛis: ⁊ ideo primo oſtendit pſonam mediatoꝛ̄: ſe-
cundo reductionē peccatoꝛis: ibi. Et ſtatim ſpūs expu-